

Midden-Delfland

Rondje kunst

*op basis van het
fietsknooppuntensysteem*

*Fraaie fietsroutes, 40 en
55 km, langs interessante
kunstwerken en locaties*

Fietsen langs fraaie kunst Natuurlijk in Midden-Delfland!

Midden-Delfland is een van de oudste poldergebieden van Zuid-Holland. Afwisselend en aantrekkelijk. U vindt er sfeervolle dorpen, veelzijdige recreatiegebieden, water, natuur, kunst en cultuur en een uitgestrekt weidelandschap met mooie vergezichten. Kortom: een heerlijke omgeving om er met de fiets opuit te gaan. Als u gebruik maakt van het fietsknooppuntensysteem wordt uw fietstocht extra leuk.

Een 'rondje kunst' is een fraaie fietsroute door het Midden-Delflandgebied op basis van dat fietsknooppuntensysteem. De route leidt u langs diverse kunstuitingen en kunstgerelateerde objecten en locaties in het gebied. Kunst inspireert, geeft sfeer en wekt gevoelens op. Het stimuleert het vrije denken en kan een andere belevingswaarde toevoegen aan het gebied. Kunst kan groots en verwarrend, prikkelend en ontregelend zijn. Recreëren ofwel vrijetijdsbesteding betekent voor iedereen iets anders en heeft vele gezichten. Een daarvan is het beleven van kunst!

In dit routeboekje vindt u leuke en interessante informatie over die kunstuitingen en bezoekadressen van o.a. galerieën en exposities die u onderweg tegenkomt. De fietsroute 'rondje kunst' is 55 km. U kunt ook kiezen voor de verkorte variant van 40 km. De routekaarten waarop ook de kunstuitingen en locaties staan aangegeven, vindt u op pagina 10/11 en 14/15.

Nog meer van Midden-Delfland op de fiets ontdekken? Kijk dan eens in de folder 'Fietsknooppunten Midden-Delfland, het ontdekken waard'. Het gehele fietsknooppuntensysteem en leuke bezienswaardigheden van Midden-Delfland en het Westland staan erin beschreven. Aan de hand van de knooppunten bepaalt u zelf uw route en aantal kilometers. Onderweg staat bij ieder knooppunt een paneel waarop het fietsknooppuntensysteem is gevisualiseerd. Simpel en helder. Volg de genummerde borden van knooppunt naar knooppunt. U kunt alle kanten op!

Over de fietsroutes 'rondje kunst'

Zo werkt het

Op de volgende pagina's vindt u de routebeschrijvingen en routekaarten van het 'rondje kunst' van uw keuze. Tijdens uw 40 of 55 kilometer lange fietstocht komt u, grotendeels via de knooppunten, de mooiste kunstwerken tegen. Bij sommige kunstuitingen 'vertelt' een infopaneel u iets over het werk. Meer informatie 'Over kunst en kunstenaars' kunt u verderop in deze folder lezen. De afstanden tussen de knooppunten staan op de kaart aangegeven. Aan de hand van de routebeschrijving volgt u de genummerde borden in de richting van de pijl van knooppunt naar knooppunt. Zo fietst u van kunstwerk naar kunstwerk. Wilt u uw route verkorten of verlengen? Dan kunt u aan de hand van de kaart, de knooppunten en aangegeven afstanden zelf uw route aanpassen en het aantal kilometers bepalen.

2 routes, 2 startpunten

De lange (55 km) en de verkorte (40 km) fietsroute 'rondje kunst' hebben elk hun eigen startpunt.

Startpunt 'groot rondje kunst' – 55 km

Restaurant 't Oeverbos (knooppunt 42)

Maassluisdijk 201-203, 3133 KA Vlaardingen

> routebeschrijving en -kaart: pagina 5 tot en met 11

Startpunt 'klein rondje kunst' – 40 km

Paviljoen de Krabbeplass

Surfpad 50, 3132 TW Vlaardingen

> routebeschrijving en -kaart: pagina 12 tot en met 15

Afkortingen en symbolen

In de beschrijving en op de kaart worden de volgende afkortingen en symbolen gebruikt:

R	= rechts
L	= links
R zijde	= rechterzijde
L zijde	= linkerzijde
	= rechtsaf
	= linksaf
	= rechtdoor
	= fietspad
	= knooppunt
Ri	= richting
Y 0000000	= ANWB paal
T-split	= T-splitsing
Y-split	= Y-splitsing
1	= kunstuiting/ bezienswaardigheid

Routebeschrijving in oranje:

deel route die niet langs knooppunten gaat

GROOT RONDJE KUNST

Fietsroute – 55 km

Routebeschrijving

Beginpunt: Restaurant 't Oeverbos, Maassluisdijk 201-203, 3133 KA Vlaardingen. Veel fietsplezier en geniet van de kunst!

- start: Restaurant Oeverbos/ 42
- ▶ **beschrijving naar 'Kangoeroes'** 1. Vanuit 42 41, eerste klinkerpad en gelijk weer , na ruim 200 m bent u bij het bronzen beeld 'Kangoeroes'. Na bezoek aan 'Kangoeroes' terug op klinkerweg en bij T split verder met route 41
- volg route 41 (u steekt o.a. spoorbaan over)
- 41, 74 volgen

- ▶ Naar **Galerie van B** 2? Ga bij 41 75, 1,1 km volgen. Bij Zuidbuurt huisnr 89 bent u bij Galerie Engelenhoeve. Na bezoek zelfde weg terug   41. Bij 41 74 volgen.

- ▶ u passeert bij de Krabbepas het zit-object **De 'Mauritswijzer'** 3.

Invoegen op route bij Paviljoen de Krabbeplas: vanaf de parkeerplaats langs achterzijde restaurant bij T-split , u bent nu op route 74.

- 74, 71 volgen
- ▶ na 700 m passeert u **'De Tribune'**
- 15 m voordat u 71 nadert, bij Y-split /R aanhouden (bordje 'fietsen niet brommen')
- ▶ na 500 m passeert u **'Het Balkon'**
- na ca 1km gaat over in asfaltweg (Vlaardingervaart aan L zijde)
- na ca 600 m L aanhouden asfaltweg op (Watersportweg - geen naambord)
- na 1.1 km bij 15820-1   Schipluiden
- over brug bij 72, 67 volgen (Trekkafe - geen naambord)
- na 1,3 km, bij eerstvolgend bij 67, 62 volgen
- 62 (bij Trekschuit), 60 volgen Schipluiden
- ▶ na 125 m passeert u **'De Stoelen'**
- buigt af, 60 blijven volgen (doorgaand verkeer)
- 60, 56 volgen, volgen. Na 100 m, bij einde .

► Naar **'Korpershoek'** 7 van Tineke van Gils: op Burg. van Gentsingel bij bord Ri 56 →, ↑ Ri Vlaardingsekade. Bij T-split ←, weg gaat over in fietspad water aan R zijde. Na 275 m tegenover de molen treft u het kunstwerk aan. Daarna terug en route vervolgen.

- ● 56, ← 53 volgen
- (tweede) ● Ri 56. → 53 volgen (u komt twee maal langs ● 56)
- 53 door Schipluiden volgen (Singel, Tramkade)

► 900 m na Schipluiden passeert u **'Op Hodenpijl'**, kerk aan overzijde water 8 en

► **Galerie 't Spint** 9

Naar **'Op Hodenpijl'** en **Galerie 't Spint**: brug over Ri Op Hodenpijl →, na 200 m aan L zijde Galerie 't Spint. Daarna terug naar 'Op Hodenpijl' en weer over brug invoegen op route Ri 53. **Pas op drukke weg.**

- ● 53, 52 volgen (druk punt: kijk uit! – U draait hier 180° – andere zijde water)
- ● 52 (CS Delft) →. I.v.m. ingrijpende werkzaamheden in Delft ontbreken de knooppuntbordjes: ga na ● 52 aan overzijde

Westvest in zuidelijke richting (Centrum Delft aan L zijde) tot einde bij stoplichten (T-split) oversteken en aan overzijde   1 volgen. Na 50 m Hooikade op   1. Hooikade gaat over in Zuideinde en Schieweg (Schie steeds aan L zijde) 1,   57

- 300 m voorbij Praxis (Rijnweg) fietsers Kruithuis oversteken.
- Naar **Art Centre Delft** : na Scoutcentrum Kruithuis en vóór Kruithuisbrug
- einde pad en na 10 m weer   Zweth (14334.2 57)
- gelijk over Kruithuisbrug, afstappen en pad L naar beneden nemen
- beneden bij rode   onder viaduct door
- na 1,6 km bij bord huisnr. 205 van Art Centre Delft

- einde weg: Art Centre Delft voor een bezoek
  - vanuit Art Centre terug naar uitgang/ hek
  - 25 m voorbij hek Art Centre scherp asfalt op
  - Asfalt 2,1 km volgen
  - Bij 71200/3   richting Zweth
  - Na 550 m bij 60045.2   58 – Kandelaarbrug over
  - einde Kandelaarbrug R aanhouden 58
  - na 2,2 km bij 58 59 volgen en na 50 m (Hoofboschpad)
- u passeert de **graffititunnel**, een fietsspoortunnel met daarop aangebrachte graffiti kunst .
- 59, 61 volgen

- ▶ u passeert infopaneel van land-art project **'Moeder Aarde'**.
Voor een bezoek loopt u langs infopaneel, einde pad is **'Moeder Aarde'** ¹². Daarna terug naar infopaneel.
Langs de golfbaan (Zuidkade – geen naambord) passeert u het uitzichtpunt en sculptuur **'Nieuw Landschap'** ¹³.
- ▶ 61, 63 volgen
- 63, 68 volgen
- 68, 67 volgen
- 67, 72 volgen
- 72, 76 volgen
- ▶ u passeert na 900 m **'De Twist'** ¹⁴ een kunstbrug over de Vlaardingervaat.
  - 1 km daarna passeert u molen **'Aeolus'**. U kunt een bezoek brengen aan deze werkzame molen en het molenwinkeltje 't Ambacht voor o.a. producten die door de molen zelf gemalen worden.
  - 76, 75 volgen
  - 75, 42 volgen
  - 42 einde.

GROOT RONDJE KUNST

LEGENDA

Bebouwing	Wielercourours	Landwinkel
Bedrijventerrein	Fietsknooppunt	Manege
Begraafplaats	Kunst langs de route	Monument
Beheergebieden	Afstand tussen twee knooppunten	Natuurijsbaan
Natuurmonumenten	Kunstwerk	NS-Station
Beheergebieden G.Z.-H	Afslag	Observatiepunt / uitzicht
Bos / park	Knooppunt	Parkeerplaats
Gebied Midden-Delfland	Wegnummers	Picknickplaats
Kassen	Autoveer	Poldergemaal
Moeras	Bed & Breakfast	Speel- / ligweide
Overig gebied	Begrazingsgebied	Speelplaats/-toestel
Sportterrein	Bijzonderheid	Surfen
Water	Camping	Toilet
Zand / strand	Dagcamping	Tramhalte
Spoorlijn	Doodlopend	Visgelegheid
Autosnelweg	Fiets- / voetbrug	Vliegveer
Hoofdweg	Fietsverhuur	Vogelkijkpunt
Verharde weg	Honden losloopgebied	VVV
Weg bebouwde kom	Horecavoorziening	Wielercourours
Fietspad (in aanleg)	Informatiepunt	Ziekenhuis
Wandelpad	Jachthaven	Zwembad
Ruiterspad	(Kampeer) boerderij	Zwemgelegheid
Natuurpad	Kano- / bootverhuur	
Kunstroute (55 Km.)	Kerk	
Route naar bijzonderheid		
Vlinderroute		

KLEIN RONDJE KUNST

Fietsroute – 40 km

Routebeschrijving

Beginpunt: Paviljoen de Krabbeplas, Surfpad 50, 3132 TW Vlaardingen. Veel fietsplezier en geniet van de kunst!

Start Paviljoen de Krabbeplas

- vanaf de parkeerplaats langs achterzijde restaurant bij T-split
- u bent nu op route 74
- 74, 71 volgen
- ▶ na 700 m passeert u **'De Tribune'** 4
- 15 m voordat u 71 nadert, bij Y-split en R aanhouden (bordje 'fietsen niet brommen')
- ▶ na 500 m passeert u **'Het Balkon'** 5
- na ca 1 km gaat over in asfaltweg (Vlaardingervaart aan L zijde)
- na ca 600 m L aanhouden asfaltweg op (Watersportweg - geen naambord)
- na 1.1 km bij 15820-1   Schipluiden
- over brug bij 72 67 volgen (Trekade - geen naambord)
- na 1,3 km bij eerstvolgend bij 67, 62 volgen
- 62, (bij Trekschuit) 60 volgen Schipluiden
- ▶ na 125 m passeert u **'De Stoelen'** 6
- buigt af, 60 blijven volgen (doorgaand verkeer)
- 60, 56 volgen. Na 100 m, bij einde
- ▶ Naar **'Korpershoek'** 7 van Tineke van Gils: op Burg v Gent-singel bij bord 56   Vlaardingsekade. Bij T-split , weg gaat over in fietspad (water aan R zijde). Na 275 m tegenover de molen treft u het kunstwerk aan. Daarna terug en route vervolgen.
- 56, 53 volgen
- (tweede) 56. 53 volgen (u komt dus twee maal langs een 56).
- 53 door Schipluiden volgen (Singel, Tramkade)
- ▶ 900 m na Schipluiden passeert u **'Op Hodenpijl'** 8 kerk aan

overzijde water en

► **Galerie 't Spint** 9

► Naar 'Op Hodenpijl' en Galerie 't Spint: brug over Ri Op Hodenpijl →, na 200 m aan L zijde Galerie 't Spint.

Daarna terug naar 'Op Hodenpijl' en weer over brug invoegen op route Ri

53. Pas op drukke weg!

- ● 53, ● 52 volgen (druk punt: kijk uit! – U draait hier 180° – andere zijde water)
- ● 52 (CS Delft), →. I.v.m. ingrijpende werkzaamheden in Delft ontbreken de ● bordjes: ga na ● 52 aan overzijde Westvest in zuidelijke richting (Centrum Delft aan L zijde) tot stoplichten (T-split) ↑ oversteken en aan overzijde → Ri ● 1 volgen. Na 50 m ← Hooikade op Ri ● 1. Hooikade gaat over in Zuideinde en Schieweg (Schie steeds aan L zijde) ● 1 ↑ Ri ● 57
- 300 m voorbij Praxis (Rijnweg) ← fietsers Ri Kruithuis oversteken.
- Weg ↑ vervolgen Schie steeds aan L zijde tot ● 58 (u komt niet langs ● 57 maar gaat ↑ Ri ● 58)
- ● 58, → 59 volgen en na 50 m ← (Hoofboschpad)
- u passeert de **graffititunnel** 11, een fietsspoortunnel met daarop aangebrachte graffitikunst
- ● 59, → 61 volgen
- u passeert het infopaneel van land-art project 'Moeder Aarde'. Voor een bezoek loop langs infopaneel, einde pad is '**Moeder Aarde**' 12. Daarna terug naar infopaneel.
- langs de golfbaan (Zuidkade – geen naambord) passeert u het uitzichtpunt en sculptuur '**Nieuw Landschap**' 13
- ● 61, ← 63 volgen
- ● 63, → 68 volgen
- ● 68, → 67 volgen
- ● 67, ← 72 volgen
- ● 72, → brug over, 74 volgen
- ● 74, ← 41 volgen
- bij Paviljoen de Krabbeplas bent u weer terug bij startpunt.
- nog even kijken bij het zit-object '**De Mauritswijzer**' 3? Ga bij restaurant 175 m ↑ over 🚲.

KLEIN RONDJE KUNST

LEGENDA

Bebouwing	Wielercourcours	Landwinkel
Bedrijventerrein	Fietsknooppunt	Manege
Begraafplaats	Afstand tussen twee knooppunten	Molen
Beheergebieden	Kunst langs de route	Monument
Natuurmonumenten	Kunstwerk	Natuurijsbaan
Beheergebieden G.Z.-H	Afslag	NS-Station
Bos / park	Knooppunt	Observatiepunt / uitzicht
Gebied Midden-Delfland	Wegnummers	Parkeerplaats
Kasen	Autoveer	Picknickplaats
Moeras	Bed & Breakfast	Poldergermaal
Overig gebied	Begrazingsgebied	Speel- / ligweide
Sportterrein	Bijzonderheid	Speelplaats/-toestel
Water	Camping	Sporthal
Zand / strand	Dagcamping	Surfen
Spoorlijn	Doodlopend	Toilet
Autosnelweg	Fiets- / voetbrug	Tramhalte
Hoofdweg	Fietsverhuur	Visgelegenhheid
Verharde weg	Golfterrein	Vliegvee
Weg bebouwde kom	Honden losloopgebied	Vogelkijkpunt
Fietspad (in aanleg)	Horecavoorziening	VVV
Wandelpad	Jachthaven	Wielercourcours
Ruiterspad	Informatiepunt	Ziekenhuis
Natuurpad	(Kampeer) boerderij	Zwembad
Kunstroute (40 Km.)	Kano- / bootverhuur	Zwemgelegenhheid
Route naar bijzonderheid	Kerk	
Vlinderroute		

Delft

Delftse Hout

Delfgauw

Ackerdijkse bos

Ackerdijkse plassen

Abtswoudse Bos

Polder Noord-Kethel

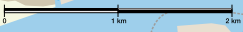
Polderveert

Oost-Abtspolder

Woudhoek

Schiedam

Rotterdam

Over kunst en kunstenaars

Fiets, kijk en geniet

Midden-Delfland is een ideaal fietsgebied. Over prima paden toert u langs ware kunstwerkjes van moeder natuur aangevuld met fraaie creaties door de mens. Het 'rondje kunst' is voor liefhebbers van fietsen en kunst dan ook een echte traktatie. Dus fiets, kijk en geniet van de kunst die u ziet!

STA EVEN STIL BIJ...

1 'Kangoeroes'

Sybilla Krosch – 1979

'Down under' in Nederland. Het kán in het oer-Hollandse Vlaardingen. Langs het voetpad naar de uitzichtheuvel zitten op het gras, in het Oeverbos, twee kangoeroes met de ruggen tegen elkaar. Op de plaats van de buidels bevindt zich een doorkruipgat. Ook leuk voor de kinderen! De Haagse Kunstenaar Sybilla Krosch heeft het 1.80 meter hoge bronzen beeld in 1979 vervaardigd in opdracht van het toenmalige recreatieschap De Lickebaert. De op 26 oktober 1924 in Norf, Duitsland, geboren Krosch genoot haar opleiding aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag. Ze was beeldhouwer, monumentaal kunstenaar en omgeving-kunstenaar.

2 Galerie van B / Engelenhoeve

Ervaar de rust en ruimte van het buitenleven bij de Engelenhoeve. Het goede gevoel begint al als u het erf oprijdt. Rondom deze 19e eeuwse boerderij ziet u verschillende bijgebouwen, een voormalige hooiberg en vooral veel groen. De tuinen zijn sfeervol, met vijverpartij en veel fruitbomen. De ideale plek voor onverwachte ontmoetingen, inspiratie en creativiteit! De grote stal vormt het middelpunt van de Engelenhoeve.

Op de begane vloer is **Galerie van B** gevestigd. Een Galerie voor hedendaagse kunst. Hier treffen diversen kunstenaars elkaar en kunt u kennismaken met hen en hun kunst. U kunt hier vaker langskomen, want steeds weer zijn er nieuwe tentoonstellingen. Boven de Galerieruimte bevindt zich een prachtige zolder waar cursussen en workshops worden gegeven.

Kijk voor meer informatie en openingstijden bij 'Praktische informatie en nuttige adressen', pagina 32.

3 Zit-object 'De Mauritswijzer'

Scoutinggroep Prins Maurits – 1996

In 1994 bestaat scoutinggroep Prins Maurits 60 jaar. Voor de scouts een mooie reden om de Vlaardingse bevolking een knap kunstwerk cadeau te doen. Het moet een bijzonder, modern en functioneel object zijn met een scoutinglook. Op 28 september 1996 bieden ze 'De Mauritswijzer' aan.

Kompas Het object – met een doorsnee van ruim 5 meter – is door creatieve mensen uit de groep zelf ontworpen en symboliseert een kompas. De houten zittingen vormen de gradenboog. Deze wordt onderbroken door vier gekleurde betonelementen, met daarin verlichting, die de windrichtingen aangeven. Het betonnen tafelblad, ondersteund door een stalen frame, vormt de kompasnaald en wijst naar het noorden.

Sponsors en subsidies Met een eerste schaalmodel in de hand zijn sponsors over de streep getrokken en subsidies binnengehaald. Met medewerking van constructeurs en aannemers kon gestart worden met de technische uitwerking van het concept. Alle creatieve kunsten van de scouts werden ingezet om materialen bijeen te krijgen. Zo was de actie ‘adopteer een plankje’ een doorslaand succes en zorgde voor de houten zittingen. En ook de fundering, de planken en de plaatjes met teksten werden via ‘geregeld’. Alle mensen en bedrijven die hebben meegeholpen aan dit project staan op het plateau vermeld.

De details De grote wijzer en blokken zijn gemaakt van geslepen beton, ‘terrazzo’. De planken van duurzaam hardhout. De blauwe TL-verlichting in het object verwijst naar de kleur van de scoutinggroep. De pijl, die oorspronkelijk ook blauw was, is in de loop der tijd wat grijsig geworden. De ‘gouden’ plank, met namen van de partijen en personen die het project mede mogelijk hebben gemaakt, wijst naar de scoutinglocatie. De windpijl naar het noorden. De overige blokken wijzen naar de andere windrichtingen.

4 'De Tribune', 5 'Het Balkon' en 6 'De Stoelen'

Drie uitzichtpunten in Midden-Delfland door Erik de Graaf en Marchel-Wim van Dongen* 2003 – 2005

De aanleiding Midden-Delfland, natuurlijk schoon, uniek gelegen omringd door kassen, stad en industrie. Het natuurgebied biedt zoveel moois, dat het wel een drietal 'uitzichtpunten' verdiende om er ten volle van te kunnen genieten. Dat vond de Dienst Landelijk Gebied ook en schreef in 2002 een prijsvraag uit. De winnende landschapsarchitecten Marchel-Wim van Dongen en Erik de Graaf creëerden en realiseerden drie opvallende ontwerpen op drie aantrekkelijke locaties.

De uitzichtpunten Een familie van sierlijk gevormde objecten. Slank en gebogen als riet in de wind. Opgebouwd uit een combinatie van Siberisch Larikshout en roestvast staal. Elk van de uitzichtpunten heeft zijn eigen karakter. Maar of u nu op de stoel, de tribune of het balkon belandt, alle drie bieden ze een 'rustpunt voor de reiziger'. Wilt u even weg uit de waan van de dag? 'Take a chair'. Ga er even voor zitten en neem dat moment voor uzelf. Kijk en laat u verrassen. Beleef, voel en geniet.

De Tribune

4 Uitzichtpunt 'De Tribune'

Fietsend over het Broekpolderpad, tijdens een rondje door de Broekpolder van Vlaardingen, komt u het object (2,75 meter hoog) vanzelf tegen. Verbaas u vanaf deze 'Tribune' – alleen of met maximaal 74 andere toeschouwers – over alles wat er 'langskomt'. Surfers op de Krabbenplas, de Bloemenwagens op de Azo, een opgehesen Calandbrug, een draaiende molen in Maasluis, de eendenkooi, de Foppenplas, het Bommeer, de Broekpolder, ruiters en mountainbikers. Maar ook de Europoort en voorbijvarende boten over de Nieuwe Waterweg.

In de avond is deze uitkijkpost soms zelfs fraai verlicht zichtbaar aan de Azo, als een opvallend uithangbord voor Midden-Delfland.

5 Uitzichtpunt 'Het Balkon'

Het kunstwerk lijkt op een duikplank met, in dit geval, uitzicht over het water van de Boonervliet en de Vlietlanden erachter. Langs het fietspad het Vlietmolenpad, tussen het riet van de vliet en het golfreservaat Broekpolder, komt u 'Het Balkon' tegen. Na een aantal traptreden bent u 4,5 meter hoger en kijkt u uit op Maasland, de Kwakelweg en Schipluiden. En natuurlijk de natuur van de vlietlanden, met riet-, zang- en trekvogels en bijvoorbeeld de Noordse woelmuis. Dit stukje rietland, dat nooit is ontgonnen, laat tussen de lager gelegen, omringende polders Midden-Delfland op z'n mooist zien. Dus klim, als u kunt, naar het balkon

dat u zo'n prachtig uitzicht gunt. Het biedt plaats aan 4 tot 6 mensen.

6 Uitzichtpunt 'De Stoelen'

In de Zouteveensepolder (nabij de veerpont 'De Trekschuit'), langs het fietspad en de Vlaardingsevaart, staan 'De Stoelen' met z'n vijven bij elkaar. Daar, waar vroeger een windmolen stond, krijgt u nu een fraai uitzicht over de Vlaardingsevaart en de erachter liggende Duifpolder, en ook over de Zouteveensepolder. Dat alles vanuit uw luie, sierlijke hoge stoel, op 3,5 meter hoogte. Een heerlijk hoog rustpunt tijdens een wandeling of fietstocht. Zie de stad (Rotterdam) in de verte en het land (Midden-Delfland) dichtbij. Geniet van het groen, de ruimte en de stilte. Stilte naast de stad. Zo mooi, zo dichtbij.

* Het bureau POST-L30 dat de prijsvraag heeft gewonnen bestaat niet meer. De geestelijke eigendommen van dit project liggen bij Erik de Graaf en Marchel-Wim van Dongen.

7 'Korpershoek'

Tineke van Gils – 2003

Op deze fraaie plek aan de vaart komen karpers, plompenbladeren en rietstengels op een mooie manier samen in dit prachtige beeld van geglaazuurd steengoed.

“Korpershoek. De naam van de buurtschap zou ontstaan zijn naar aanleiding van de vele karpers die er in het voorjaar kwamen paren in de hier samenkomende wateren: de Gaag, de Vlaardingervaart en de Zijde” (citaat uit “Waar wonen wij”, door de Historische Vereniging Oud Schipluiden, 2001).

Functionele kunst In het stenen kunstwerk worden de herkomst en betekenis van de naam Korpershoek verbeeld. Het figuratieve beeld symboliseert de drie samenkomende wateren en karpers, omgeven door rietstengels en plompenbladeren waarop men kan zitten.

Opening woonwijk De plaats 'onder' molen Korpershoek verdiende verfraaiing. In het kader van een gezamenlijk project van de Gemeente Schipluiden en ABB-Ontwikkeling Sliedrecht werd Tineke van Gils verkozen om een kunstwerk te maken. Haar creatie is op 13 juni 2003 tijdens de opening van de nieuwe woonwijk Korpershoek onthuld. De kinderen uit de wijk zijn ook creatief

betrokken bij dit kunstwerk. Ze bewerkten ieder een eigen tegel die vervolgens rond de voet van het beeld kwamen te liggen.

8 'Op Hodenpijl'

Fietsend door de prachtige polders van Midden-Delfland mag een bezoekje aan 'Op Hodenpijl' niet ontbreken. Hier, op de grens met het drukke stadsleven, komen natuur, cultuur, kunst, talent, gezondheid en welzijn bij elkaar.

Drie prachtige gebouwen

De kerk, de herdershof en de pastorie, vormen samen een beeldbepalend monument van cultuurhistorische waarde. Kunt u echt genieten van fraaie gewelfschilderingen? Neem dan zeker een kijkje in de kerk. Aanschouw de dansende engelen in het hemels blauw. Ontdek de symboliek in alle schilderijen. Ook de tuin is overigens te mooi om links te laten liggen.

Restauratie Van 2004 tot 2007 werden de gebouwen nog grondig gerestaureerd. Des te meer reden om eens te komen kijken.

Er worden diverse activiteiten georganiseerd, zoals workshops, lezingen en exposities.

Meer informatie en openingstijden vindt u bij 'Praktische informatie en nuttige adressen', pagina 32.

9 Keramiegalerie 't Spint

Tineke van Gils

Het spint. Dat is oude spreektaal voor de onverwarmde ruimte tussen boenhoek en kelder, waar vroeger de potten, pannen en schalen werden bewaard. Keramiegalerie 't Spint van Tineke van Gils, is galerie, beeldentuin en pottenbakkerij ineen. Mis het bescheiden naambordje niet, want bij betreding van het erf valt u direct met uw neus in de boter. Alles ademt keramiëkkunst. Kunst die gewaardeerd wordt van Midden-Delfland tot China.

Koninklijke opera en 101 theepotten Onder de noemer 'Drie dorpen, één opera' werd in het voorjaar van 2006 de opera 'Turandot' van Giacomo Puccini uitgevoerd. Midden-Delfland was de plaats van opvoering van dit aangrijpende liefdesverhaal van de Chinese prinses Turandot en de voortvluchtige prins Calaf. Opera in de polder dus. Voor dit project maakte Tineke heel veel theepotten. 101 om precies te zijn. Tijdens het bezoek van koningin Beatrix aan Schipluiden decoreerde Tineke zelf de eerste theepot. De andere honderd? Die werden door verschillende mensen uit Midden-Delfland e.o. bewerkt en daarna geveild.

Frans? Tineke van Gils keramiek is één met de polder. Haar 'Franse slag', met vaart en losheid draaiend, is kenmerkend voor de manier van leven en werken op het platteland. Maar daar is ze niet begonnen. De eerste professionele potten bakte ze in Amsterdam-Oost, bij pottenbakkerij Biskwie, in 1984. Gestart in de grote stad, kunt u haar nu bezoeken in het Midden-Delflandse Schipluiden.

Kijk voor meer informatie en openingstijden bij 'Praktische informatie en nuttige adressen', pagina 33.

10 Art Centre Delft

Een boerderij, uit de negentiende eeuw, vormt het hart van Art Centre Delft. De boerderij is gerenoveerd maar ook uitgebreid met lichte, ruime vertrekken en glaspartijen van vloer tot plafond. Zet u hier, aan de Rotterdamseweg, uw fiets maar even neer, want er is reden genoeg voor een korte of lange stop.

Fraai uitzicht Het pand is fraai, maar de ligging nog mooier.

Want binnen achter het glas of buiten op het houten terras: u krijgt hier een fantastisch uitzicht voorgeschoteld op het mooiste stukje natuur van Midden-Delfland. Art Centre Delft ligt centraal in de groene oase tussen Delft, Rotterdam en de Haagse randgemeenten.

Ontmoet en ontspan Bezoek Art Centre Delft voor bijeenkomsten en workshops, maar ook voor een moment voor uzelf. Bijvoorbeeld in de beeldentuin. Daar vindt uw geest de rust om creatieve gedachten de ruimte te geven. Ze zeggen zelf niet voor niets: "Art Centre Delft, de meest inspirerende ontmoetingsplek tussen Delft en Rotterdam".

Meer informatie en openingstijden: zie 'Praktische informatie en nuttige adressen', pagina 33.

11 Graffititunnel

Graffitimaster ZEDZ + jongeren uit wijk Tanthof – 2003

Graffiti, da's andere kunst. Maar wel kunst met een grote K. Creatief en kleurrijk. Niet uit een tube op het doek, maar uit een spuitbus op de muur. In dit geval: op de wanden van de nieuwe (2003) fietsspoortunnel in het Abtswoudse Bos nabij Moeder Aarde (zie volgende stop, B12).

Masterpiece De kunstenaars, Graffitimaster ZEDZ – één van de meest toonaangevende graffiti-artists in Nederland en internationaal erkend – en jongeren uit de wijk Tanthof, hebben een waar meesterwerk gemaakt. De 25 meter lange wanden van de fietsspoortunnel vormen het 'doek' voor hun hightech-graffitikunst. De 'Piece', het graffiti-ontwerp, is samen met de jongeren uit Tanthof ontworpen. Er is in de graffitiscene alom respect voor de master en zijn kunstwerk. Is er eenmaal een 'Piece' (graffitikunstwerk) gezet dan zullen echte graffiti artists het kunstwerk niet snel vervuilen met hun 'Tags' (graffitihandtekeningen). Zeker niet als het een piece is van een 'Master' en ze zelf hebben bijgedragen aan het realiseren van dit 'masterpiece'.

Stad en land De architectonische 3-dimensionale vormen van master ZEDZ krijgen in de tunnel een plaats in de natuur van Midden-Delfland. Zo legt het graffitikunstwerk een link tussen stad en land. En zo kunnen jongeren uit de stad zich in deze culturele uiting laten zien. Want daar gaat het om bij graffiti: gezien worden en waardering krijgen.

Het project is begeleidt door Showroom MAMA uit Rotterdam. 'MAMA' is een platform voor visuele cultuur op het grensvlak van beeldende kunst en populaire cultuur en een thuisbasis voor de jongste generatie beeldmakers, kunstenaars en publiek tussen de 16-26 jaar.

12 'Moeder Aarde'

Landschapskunstobject door Edith Kieser – 2003

Vrouwenlichaam De natuur is het kunstwerk. Met de overvloedige grond die vrij kwam bij het realiseren van recreatiegebied het Abtswoudse Bos is het vrouwenlichaam gevormd dat door haar schepper Edith Kieser 'Moeder Aarde' is gedoopt. Het land-art object ligt centraal in het bos en bestaat uit een heuvelpartij met water, wandelpaden en bijzondere beplanting. Verschillend gekleurde bomen en struiken accentueren de lijnen van het lichaam. Vooral vanuit de lucht is dit een prachtig gezicht.

In detail Een kunstenaar zal zelden aan de wieg hebben gestaan van een groter object. 'Moeder Aarde' is 200 meter lang en 170 meter breed. Het hoofd ligt het hoogst; vanaf vijf meter hebt u een mooi uitzicht over het verder vlakke polderlandschap van Midden-Delfland. Maar ook Delft, Schiedam en Vlaardingen zijn te zien. Rondom 'Moeder Aarde' is een boomweide met essen aangelegd, met op de plaats van moeder's buik, een vijver. Haar armen en benen zijn beplant met besdragende struiken. Dat vormt een mooi kleurcontrast met het omliggende 'bos'. De wandelpaden die over Moeder aarde lopen stellen haar aderen voor.

Contrasten in de kunst: van graffititunnel naar land-art object. Van 'Masterpiece' naar 'Moeder Aarde'. Zo verschillend en misschien daarom wel zo interessant.

13 Uitzichtpunt Zuidkade en Sculptuur 'Nieuw Landschap'

Geschonken door A.A.G. Vrij, hoogheemraadslid van Delfland van 1982 tot 1994

Nieuwe natuur Fietsend langs de golfbaan, over de Zuidkade, kunt u een stukje 'Nieuwe natuur' ontdekken: een klein rietlandje. Het watertje de Keen, dat langs de eendenkooi loopt, kabbelt tegen dit uitzichtpunt aan. Vanaf de weg loopt een smalle houten vlonder

naar het uitzichtpunt, een plateau vanwaar u kunt genieten van het weidse uitzicht over het Midden-Delflandgebied.

Symbolisch sculptuur Op het uitzichtpunt staat een paal met een plaquette erop. De sculptuur bestaat uit twee halfronde, grillige vormen die toch bijna een cirkel gaan vormen. Het is een tastbaar symbool voor overleg dat tegenstellingen samenvoegt tot creativiteit: nieuw landschap.”

In 1990 ontving A.A.G. Vrij de landschapsprijs van de provincie Zuid-Holland. Deze prijs heeft hij gebruikt om het uitzichtpunt met sculptuur aan te bieden.

14 Kunstbrug ‘De Twist’

Bureau West 8 landschapsarchitecten* – april 2009

Aan het einde van uw ‘rondje kunst’ ligt nog een fraaie creatie op u te wachten. U kunt er direct overheen, maar u kunt er ook even bij stilstaan, want dat is zeer de moeite waard. ‘De Twist’ is een fraai vormgegeven voetgangers- en fietsbrug over de Vlaardingse Vaart.

Wokkel? De knalrode brug met een gedraaide, rode stalen overspanning is een waar kunstwerk. Vanwege zijn kenmerkende vorm wordt hij in de volksmond ook wel ‘Wokkel’ genoemd. Bekijk

de brug van alle kanten, want vanuit elke gezichtshoek is hij weer anders. En op elk moment van de dag: de kleur verandert als de dag verstrijkt. Ook bijzonder: niet één van de honderden staalprofielen waaruit de brug is opgebouwd, is gelijk. De kunstbrug is ongeveer 42 meter lang, 12 meter breed en 7,50 meter hoog.

De montage van 'De Twist' trok veel bekijks. Er stond een tijdelijke werkloids, opgebouwd uit gestapelde containers. De brug is ter plekke opgebouwd uit ruim 400 stalen kokers. Die zijn aan elkaar gelast, daarna gegalvaniseerd en vervolgens rood geschilderd. Door de vorm en de kleur is een opvallend en dynamisch geheel gecreëerd. Toen het werk met de kranen en de ponton om de constructie op zijn plaats te krijgen begon, stond het publiek ademloos toe te kijken.

Het verrassende resultaat Dat kunt u nu nog steeds doen, want 'De Twist' is een verbluffend mooi kunstwerk. Of, zoals architecten

fraai verwoordden: “De driedimensionale vakwerkligger wentelt om zijn as. Deze ‘twist’ levert een ruimtevakwerk op waar de gebruiker in opgenomen wordt met een steeds wisselend ervaringsbeeld. Een rechthoekige poort als toegang evolueert naar een ruitvormig middensegment met dubbele hoogte. Zo ontstaat er een transparante staalconstructie die een nieuwe ontmoetingsplek en rustpunt vormt op het voetpad en fietstraject.”

Oftewel: hier moet u echt even de tijd voor nemen. Het laatste kunstwerk op uw route.

* Bureau West 8 landschapsarchitecten is opgericht in 1987. West 8 ontwerpt landschappen, stedenbouwkundige plannen, pleinen, parken en tuinen en werkt vanuit een optimistische kijk op het eigentijdse landschap. Landschap, natuur en archeologie komen samen en vormen een vitaal onderdeel van de stad. West 8 put inspiratie uit de poëtische schoonheid van de achteloze wijze waarop deze verschillende, zelfs tegengestelde werelden op elkaar aansluiten en met elkaar vergroeid raken.

We hopen dat u van het fietsen, de omgeving en de kunst genoten heeft. We hebben dit ‘rondje kunst’ met plezier voor u samengesteld.

Praktische informatie en nuttige adressen

Nog meer voor de fietsliefhebber

Voor de fietsliefhebber is er ook nog de folder **'Midden-Delfland, fietsknooppunten. Het ontdekken waard'**. Hierin vindt u het gehele fietsknooppuntensysteem van Midden-Delfland en het Westland. Voor verkooppunten zie www.recreatiezuidholland.nl

Voor vragen of opmerkingen over het beheer van het fietsknooppuntensysteem of over de routes kunt u terecht bij G.Z-H (Groenservice Zuid-Holland) via www.gzh.nl/ reactieformulier.

Restaurant 't Oeverbos

Maassluisdijk 201-203, 3133 KA Vlaardingen, 010 - 4358569.
Open: gehele jaar vanaf 10.00 uur. Keuken open vanaf 12.00 uur.
www.restaurantoeverbos.nl

Paviljoen de Krabbeplas

Surfpad 50, 3132 TW Vlaardingen, 010 - 2340755.
Open: woensdag t/m zaterdag vanaf 11.00 uur.
Zondag vanaf 10.00 uur. Maandag en dinsdag gesloten.
www.paviljoendekrabbeplas.nl

Galerie van B

Zuidbuurt 89, 3132 KA Vlaardingen, 010 - 4347641.
Open op afspraak.
www.galerievanb.nl

Op Hodenpijl

Rijksstraatweg 20-22, 2636 AX Schipluiden, 015 - 380 18 40.
Voor openingstijden zie website.
www.ophodenpijl.nl

Tineke van Gils Keramiek / Keramiekgalerie 't Spint

Rijksstraatweg 16, 2636 AX Schipluiden, 015 - 380 81 91.

Open: bij bord 'open' en op afspraak.

www.tinekevangils.com

Art Centre Delft

Rotterdamseweg 205, 2629 HD Delft, 015 - 285 01 14.

www.artcentre.nl

Grafeeratelier 't Luifeltje

Zuidbuurt 87, 3132 KA Vlaardingen, 010 - 434 45 14.

Open dinsdag t/m zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur.

www.hetluifeltje.nl

Atelier Winnie Tessmacher en atelier Kim Zeegers

Kim Zeegers en Winnie Tessmacher zijn beiden beeldend kunstenaar. Kim Zeegers is ook theaterregisseur en initieert Performances Onder de Mijt.

Zuidbuurt 30, 3132 KB Vlaardingen.

Atelier Winnie Tessmacher, 010 - 460 26 80, open op afspraak.

Atelier Kim Zeegers, 010 - 434 33 13, open op afspraak.

Voor meer informatie zie de sites www.teschmacher.nl,

www.kimzeegers.nl en www.hoويمijt.com.

Aeolus Molen / molenwinkeltje 't Ambacht

Kortedijk 16, 3134 HB Vlaardingen, 010 - 4346131.

Open: maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 17.00 uur en

zaterdag van 9.00 tot 16.00 uur.

Bij groepsbezoeken graag even een afspraak maken.

www.aeolus.nl

World Art Delft

Rotterdamseweg 205, 2629 HD Delft, 015 - 2565589.

Wisselende tentoonstellingen met kunst uit de hele wereld.

Open: vrijdag, zaterdag en zondag van 13.00 uur tot 17.00 uur

en op afspraak. Toegang gratis.

www.worldartdelft.nl

Stichting Landelijk Fietsplatform

Postbus 846, 3800 AV Amersfoort, 033 - 456 36 56.

www.fietsplatform.nl

Toeristen Informatie Punt Delft

Hippolytusbuurt 4, 2611 HN Delft, 0900 - 515 15 15.

Voor openingstijden zie website.

www.delft.nl

VVV Schiedam

Buitenhavenweg 9, 3113 BC Schiedam, 010 - 473 30 00.

Open: vrijdag, zaterdag en zondag van 13.00 uur tot 17.00 uur en op afspraak.

www.ontdekschiedam.nu

VVV/ANWB Vlaardingen

Westhavenkade 39, 3131 AD Vlaardingen, 010 - 434 66 66.

Voor openingstijden zie website.

www.verrassendvlaardingen.nl

VVV/ANWB Westland/Midden-Delfland

Wilhelminaplein 10, 2671 GR Naaldwijk, 0174 - 61 00 31.

Voor openingstijden zie website.

www.westlandvvv.nl

VVV Rotterdam.info

Coolsingel 195-197, 3012 AG Rotterdam, 0900 - 403 40 65.

Voor openingstijden zie website.

www.rotterdam.info

Colofon

Deze folder is een uitgave van Recreatieschap Midden-Delfland. Het recreatieschap is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Midden-Delfland, Delft, Maassluis, Schiedam, Rotterdam, Vlaardingen, Westland en de provincie Zuid-Holland.

Recreatieschap Midden-Delfland

P/a G.Z-H, Postbus 341

3100 AH Schiedam

010 - 298 10 10

www.gzh.nl/reactieformulier

www.recreatiegebied-midden-delfland.nl

www.recreatiezuidholland.nl

www.mooidichtbij.nl

Productie: G.Z-H, in opdracht van Recreatieschap Midden-Delfland

Ontwerp: Buro Kloeg

Cartografie: Viaplan

Fotografie: Recreatieschap Midden-Delfland, G.Z-H en H. Hartmann

Tekst: G.Z-H en HENDRIQ rake woorden

MD-fkpkunst1/12-2011 ©

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd zonder schriftelijke voorafgaande toestemming van G.Z-H.

g.z-h

